

Abstrakt

Patogenní trichomonády domácích zvířat jsou anaerobní prvoci vyskytující se v trávicím a reprodukčním traktu. Způsobují většinou závažná onemocnění, která mají za následek ekonomické ztráty v hospodářství a u chovatelů. Mezi takové trichomonády se řadí *Cochlosoma anatis*. Parazituje ve střevech ptáků, kde je příčinou tzv. runting syndromu, enteritidy. *Trichomonas gallinae* postihuje zažívací trakt holubů a tyto těžké infekce představují hrozbu u volně žijících migrujících ptáků a ohrožených druhů dravých ptáků. *Histomonas meleagridis* představuje původce nejznámějšího, smrtelného a velice obávaného onemocnění krůt a brojlerů pro hospodářskou produkci, tzv. „blackhead disease (černohlavost)“. *Tritrichomonas foetus* způsobuje nejvýznamnější sexuálně přenosné onemocnění tritrichomonózu skotu, které způsobuje značné ztráty hovězí produkce po celém světě. *T. foetus* byl nedávno identifikován také jako původce průjmového onemocnění koček. Podobně nedávno popsáný druh *Tritrichomonas mobilensis* pravděpodobně narušuje střevní sliznici u kotulů.

Tato práce zahrnuje obecnou charakteristiku jednotlivých druhů a podrobný souhrn dosavadních znalostí popisujících jednotlivá onemocnění. Popis pojímá problematiku zdrojů a přenosu nákazy, hostitelskou specifitu parazita, rozšíření onemocnění. Shrnuje znalosti o patogenezi a virulenci parazita; uvádí jednotlivé popsané projevy onemocnění a patologické nálezy. Dále je také popsána používaná diagnostika a léčba onemocnění či preventivní zásady. Souhrnem těchto informací by měla práce poukázat na případné nedostatečné znalosti v některých oblastech etiologie, epizootologie, patogeneze, symptomatologie, patologie, diagnostiky a terapie. Dále práce upozorňuje na nově identifikované původce onemocnění u koček (*T. foetus*) a kotulů (*T. mobilensis*), kteří představují do budoucna významný předmět výzkumu. Neboť nová onemocnění přináší mnoho nezodpovězených otázek ohledně jejich vzniku, průběhu a terapie.

Klíčová slova: trichomonády, cochlosoma, trichomonas, histomonas, tritrichomonas, patogeneze, patologie